

УДК 165.742:316.32 «21»:37

ЧЕРНИШ Т.М.,

вчитель початкових класів
спеціалізованої школи 155

з поглибленим вивченням англійської мови
(Київ, Україна)

КУЛЬТУРНІ МАРКЕРИ СВІТОГЛЯДНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МОВЛЕННЕВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ XXI СТОЛІТТЯ

В статті дається аналіз культурних маркерів світоглядного потенціалу гуманітарної освіти, що передбачають звернення до виявлення «коду» культурного розвитку. Досліджено гуманітарну освіту, яка покликана дати цілісний світогляд, детермінований культурними маркерами інформаційного суспільства, глобалізацією. Гуманітарна освіта покликана обґрунтовувати новий діалог людини з природою як ноосферою. З'ясовано місце і роль мовленнєвої глобалізації як процес активного взаємопроникнення мов в умовах глобалізації, що характеризується домінуванням англійської мови. Завдяки використанню системного та синергетичного методів досліджено культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти в умовах нелінійного простору. Зроблено висновок, що епоха трансформації освіти під впливом чинників глобалізації та інформатизації спричиняє суттєві зміни у світоглядно-ціннісних системах сучасних спільнот.

***Ключові слова:** культурні маркери, світоглядний потенціал, гуманітарна освіта, мовленнєва глобалізація, інформаційне суспільство, англійська мова, трансформація освіти*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Актуальність теми дослідження культурних маркерів світоглядного потенціалу гуманітарної освіти постають в контексті визначення маркерів як особистості, так і освіти, пов'язаних з глобалізацією, інформатизацією, професійним визначенням англійської мови [1]. Домінування рацію привело до утвердження, що культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти узгоджують матеріальне і духовне, душевне і духовне, людське і загальнолюдське, так як це поєднання душі і тіла, духу і матерії. Тому культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти слід розвивати через культурно-мистецько-естетично-мовленнєві практики, так як гуманітарна освіта формується не тільки через символи, міфи, а й поєднання різних стилів культурно-мистецьких практик, розширення мистецько-культурної освіти. Якщо маркерами мистецтва є репрезентація якості образів предметів у їх пропорціях, які намагаються створити гармонію, виразити дух в узгодженості образів усіх предметів, то наука – це пояснення самого світу завдяки відкриттю законів, логічних зв'язків, понять, поєднання логічного та емпіричного у світосприйнятті світу, тому справжня раціональність науки включає логіку, детермінізм, людський дух, матерію тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спираються автори

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

В умовах єдиного, цілісного інформаційного простору постало завдання створення і цілісного світогляду як максими, в якій поділ наук на сфери знань є умовним, який не потребує вузької спеціалізації чи гіперспеціалізації, а потребує розвитку знання на користь цілісності. Інформаційне суспільство, що еволюційно переходить у модель «суспільства знань», засвідчує, що вузька спеціалізація не може інтегруватись у глобальну проблематику, маркерами якої є глобалізація, інформатизація, інтеграція, яка заважає бачити глобальне, сутнісне, в так як воно є вузько спеціалізованим і заважає адекватно інтерпретувати навіть прикладні проблеми. Усвідомлення кризового стану світогляду сучасної людини виявляє її природне ставлення до формування цілісного світогляду.

Мета наукового дослідження – концептуалізація культурних маркерів світоглядного потенціалу гуманітарної освіти в умовах мовленнєвої глобалізації XXI століття.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- визначити культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти, що передбачають звернення до «археології культури та виявлення «коду» культурного розвитку;

- дослідити гуманітарну освіту, яка покликана дати цілісний, гармонійний світогляд, детермінований культурними маркерами інформаційного суспільства, глобалізацією, та обґрунтовують новий діалог людини з природою як ноосферою;

- з'ясувати місце і роль мовленнєвої глобалізації як процес активного взаємопроникнення мов в умовах глобалізації, що характеризується домінуванням англійської мови;

Обговорення проблеми

Всі впливові філософські, релігійні вчення, художні течії продовжують існувати в наш час, зберігаючи певний вплив на світогляд людини. Культурні маркери світоглядного потенціалу освіти постають як докорінні перетворення у напрямі інформатизації та трансформації освіти, що сприяють створенню якісно нової культури глобалізованого світу як конкретно-реальної дійсності. Нові види комунікацій дозволяють об'єднати всі види комунікацій в одне єдине ціле, що, в свою чергу, приводить до виникнення явища, як М.Кастельс назвав «культура реальної віртуальності» [2, с.14]. *Культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти націлюють на те, що їх дослідження неминуче передбачає звернення до «археології культури», виявляючи їх тенецу, функціонування і розвиток, що розкриває способи культурного дослідження і стійкості, «код» культурного розвитку.* Відтворення культури як цілісності здійснюється на трьох рівнях: 1) оновлення культури, її базових засад, що приховані за вербальною, символічною оболонкою; 2) оновлення культури,

інститути оновлення, інноваційні впливи на «код» культури; 3) трансляція культури – опредмечений світ культури як світ соціалізації індивідуума, який відображається у диференційних матрицях культурних маркерів. Всі три рівня характеризують культурні маркери гуманітарної освіти формоутворень (наука, техніка, мистецтво, релігія, філософія, політика, економіка), які дозволяють виявити структуру, образ діяльності, цілісність культури, що не може зводитися тільки до досягнень культури і передбачає концептуальне вирішення відтворення цілісності. Культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти в умовах глобалізації свідчать про те, що освіта набуває нових суспільних функцій в умовах інформаційного суспільства [3, с.17].

Так, освіта в умовах глобального ринку стає економічним фактором. Для умов глобалізації характерними є процеси міграції людей, культур, що приводить до руйнації культурних зразків своєї культури, так як втрачається традиційна ідентичність народу, зростає напруга між етнічними групами. Силою, яка здатна подолати напругу між етнічними групами, привести людей до взаєморозуміння, подолання культурних відмінностей, може стати освіта взагалі і гуманітарна освіта, зокрема. Задача гуманітарної освіти виступає механізмом забезпечення історичної спадковості, формування, трансляції і дослідження «соціального і культурного генофонду», через який транслуються найбільш ефективні модуси зразків поведінки, історично вироблених певними спільнотами. Культурні маркери світоглядного потенціалу гуманітарної освіти в умовах глобалізації націлюють на зміцнення ціннісних орієнтацій людства і духовний вимір ХХІ століття визначається як імператив часу й умова виживання людства. Однією з найважливіших характеристик культурних маркерів світоглядного потенціалу гуманітарної науки виявляється цілісність сучасного світу, етика перетворюється на пріоритет соціальних, гуманітарних, навіть економічних наук. Каналами потужного зв'язку людини, її душі з трансцендентним, духовним началом репродукується релігія та її сутнісний складник культури – мистецтво, які дають відчуття онтологічних законів, своєї причетності до цілісної системи Буття, живою ланкою яких є людина. Загальна гуманітарна наука набуває великого значення у формуванні духовного світогляду, вирішення завдання демеркантилізації, олюднення сучасного суспільства. Залучення людей до культури може бути визначене як один з головних напрямів повернення інтелекту в державотворче поле України. *Гуманітарна освіта у цьому контексті покликана дати цілісний, гармонійний світогляд, детермінований культурними маркерами інформаційного суспільства, глобалізацією, що обґрунтовують новий діалог людини з природою як ноосферою, в якій людина не протистоїть природі, а відповідає культурі нового (діалогічного) типу взаємодії з природою, що втілюється в ідеалі глобальної цивілізації, який ґрунтується на антропо-природній гармонії.*

Усвідомлення кризового стану світогляду сучасної людини виявляє її природне прагнення до формування цілісного світогляду, що являє собою систему узагальнених уявлень про загальні закономірності, яким підпорядковується світ, суспільство і людина. Гуманітарна наука є ядром образу світу людини, що регулює життєдіяльність людини як на рівні

конкретних вчинків, так і на рівні особистості в цілому та виконує функцію самосвідомості суб'єкта як представника людського роду. Формуванню цілісного світогляду в умовах глобалізації сприяє динамічний розвиток інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), які уможливили миттєве поширення інформації, об'єднання часу і простору, змінили їх сприйняття. ІКТ допомагають усвідомленню людством своєї належності до єдиного, спільного світу [4, с.174].

В умовах інформаційного суспільства та глобалізації відбулося теоретичне відображення духовного повороту в самосвідомості західної цивілізації. Глобалізація порушує традиційні форми ідентифікації, ставить під сумнів суб'єктивне переживання самоідентичності, сформоване у рамках традиції, особливо по відношенню до ідентифікації з малими групами - етнічними, релігійними, культурними та іншими. Відсутність спадковості і послідовності зміни ідентифікації супроводжується відчуттям внутрішнього дискомфорту і реалізується у формі ідей, як фундаменталістських, ізоляціоністських, ескейпістських та інших. Ідентичність потребує вироблення стійкості індивідуальних, соціокультурних, національних та цивілізаційних параметрів, що потребують формування нових культурних маркерів гуманітарної культури. Глобалізація потребує нової плюралістичної ідентичності, глобалізація культур здійснюється у меншій мірі, чим глобалізація економічних відносин чи інформаційних, що розвиваються в умовах глобальної трансформації людства. Таким чином, інтерес до процесів культурних маркерів гуманітарної культури сучасного інформаційного суспільства та глобалізації потребує не тільки вирішення теоретико-гносеологічних проблем, але й здатності гуманітарної освіти дати відповіді на виклики сучасності, які пов'язані з розумінням глобалізації як складного і суперечливого процесу, розвитку Інтернет як важливої передумови інноваційного розвитку України [5, 108 с.].

Здатність особистості до міжкультурного спілкування відіграє вирішальну роль у сучасному інформаційному суспільстві, тому що англійська мова набуває дедалі більшої значущості у XXI суспільстві, 2016 рік якого визнаний роком англійської мови. Англійська мова є універсальним засобом спілкування в суспільстві і вона означає як «відкрите вікно у другий світ». Це вивчення світу культури іншого народу, його традицій, технологій міжкультурного діалогу, процес, в основі якого лежить взаєморозуміння і повага, процес, відкритий до обміну думками, що розширює можливості співробітництва й особистісного зростання, самовизначення і становлення особистості. XXI століття – це час толерантного співіснування мов-трансляторів і мов локального спілкування, тому що кожен народ у мові відображає специфіку своєї природи і соціального досвіду. У мовленнєвих знаках відображається, закріплюється соціальний досвід як соціально значуща інформація. Слід виділити п'ять видів такого соціального досвіду: 1) загальнолюдський; 2) загальноетнічний; 3) загальнокультурний; 4) особистісний; 5) досвід міжкультурного спілкування, що формуються в мережі Інтернет [6, с.198-203].

У мові, з однієї сторони, відображається, а з іншої сторони, - виробляється соціальний досвід того чи іншого соціального утворення, що виступає як код мовленнєвого знаку, що необхідно для «виживання» суспільства в цілому і суспільної людини, зокрема. *Мовленнєва глобалізація – це процес активного взаємопроникнення мов в умовах глобалізації, що характеризується домінуванням англійської мови. В умовах глобалізації сучасні держави змушені реагувати на виклики, які А.Аппадурі тлумачить у вигляді «п'яти світових культурних потоків»: 1) медіапростір; 2) етнопростір; 3) технопростір; 4) фінансовий простір; 5) ідеологічний простір [1].* В контексті цих «п'яти світових культурних потоків» відбувається повсюдне розповсюдження і вплив англійської мови на інші мови світу, що спостерігається у багатьох країнах світу. Розповсюдження американського бізнесу, продукція Голлівуду, Інтернет, американські технології приготування їжі, перехід воєнних сил на стандарти НАТО та багато інших причин свідчать про появу нових понять, необхідність вивчення англійської мови і, як наслідок, поява англоамериканізмів у мові і мовленні. Вивчення англійської мови як комплексу основних елементів знань про мову та культуру включає соціокультурний компонент, а саме: 1) знання реалій; 2) наявність фонових знань (сукупність відомостей культурного та матеріально-історичного, географічного й прагматичного характеру); 3) сприяє ознайомленню з елементами суспільного й побутового життя в країні, що вивчається, й варіантами суспільно зумовленої лексики; 4) ознайомлення з культурно детермінованими варіантами вербальної і невербальної поведінки; 5) ознайомлення з конотативними значеннями слів (додаткове значення чи додатковий зміст мовного знаку в контексті становлення суспільства мережевих структур [7].

Вивчення англійської мови як фактор професійного самовизначення і становлення особистості передбачає формуванню таких умінь та навичок, як: 1) встановлення контактів з представниками іншомовної культури за допомогою виучуваної англійської мови; 2) уміння владнати непорозуміння, в основі яких лежать культурні або побутові особливості; 3) уміння виробляти в собі уміння біти посередником між власною та іноземною (англомовною) культурами; 4) уміння знаходити інформацію соціокультурного змісту з різноманітних джерел; 5) уміння виробляти соціально прийнятний стиль спілкування. Тому не випадково починає розвиватися лінгвосфера в епоху мовленнєвої глобалізації як сфера дії мов і невід'ємна частина комунікативно-інформативного простору, у якому мови є обов'язковою умовою входження людини в суспільство (соціалізація) як у рідному соціумі (інкультурація), так і в транскультурній спільноті (акультурація). Глобальні комунікативні сили, що з'єднують людство в єдиний соціальний і культурний організм, потребують повному усвідомити найбільш досконалий і разом з тим недосконалий інструмент людського спілкування – живу людську мову. Одна з тенденцій розвитку лінгвосфери – її інтернаціоналізація – пов'язана з появою світової стандартної англійської мови. Інша тенденція її розвитку – пов'язана з появою самоідентифікації локальних мов і культур, що приводить до проблеми їх

збереження в умовах «лінгвістичного імперіалізму» англійської мови, необхідного для формування образу людини майбутнього [8, с.49-55].

Перетворення англійської мови на мову-транслятор відбувається завдяки мовленнєвій глобалізації її використання в усіх сферах людського життя, проникнення у самі віддалені географічні точки і поява різноманітних стандартів її вживання на відміну від британського, американського та інших загальноприйнятих стандартів. Це приводить до піджинізації англійської мови і втрати нею чистоти британського варіанту. Ми вважаємо, що успішна соціалізація людини не тільки на міжнародному рівні, але й всередині країни залежить від трансляції досвіду, що відбувається англійською мовою і завдяки комунікації передаються іншій нації для дешифрізації. Постільки «мова долає думки» (Л.Вітгенштейн), люди- білінгви і трілінгви, що володіють одночасно двома і трьома мовами існують одночасно в декількох шарах лінгвосфери і досягають великих успіхів у процесі трансляції свого соціального досвіду. У той же час важливим є і виховний компонент, який зводиться до того, щоб: 1) формування позитивного ставлення до виявів «чужого», ставлення до іншої культури, її ціннісних орієнтацій; 2) готовності до критичного перегляду власного ставлення до феноменів дійсності; 3) толерантного ставлення до представників інших культур; 4) неупередженого ставлення до інформації; 5) нейтральності; 5) культурного релятивізму (відсутність рис етноцентризму), що в цілому відноситься до формування мови культури, що характеризує комунікативні особливості людського спілкування в умовах посилення інформатизації як засобу репрезентації інформаційних ресурсів суспільства [9, с.21-30].

Використання на заняттях з англійської мови інформаційно-комунікативних технологій надає широкі можливості для вивчення мови. Знання культури країни, мова якої вивчається, розуміється як складник міжкультурної компетенції, що набуває універсального характеру. Знання англійської мови дає доступ до нової інформації, надає можливість долати стереотипи й краще зрозуміти сучасний глобалізований світ. Звукозаписи, які супроводжують кожен із підручників, характеризуються автентичністю й не лише допомагають формувати вміння розуміти текст, а й сприяють розвитку соціолінгвістичної компетенції та ідентифікації із зарубіжними ровесниками.

Розвиток міжкультурної компетенції у вивченні англійської мови сприяє оволодінню чужої культури, що сприяє розвитку культури спілкування в цілому. Ці компетенції сприяють як формуванню суто лінгвістичних компетентностей (лексичних, фонетичних і граматичних), так і їх нормативне використання в усній і письмовій мові. *Сучасна освіта при викладанні англійської мови націлена на формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним продуктивним типом мислення й діяльності, здатної гідно відповідати на виклики цивілізації.* Все це потребує оновлення змісту освіти загалом і мовної, зокрема. Теорія і практика викладання англійської мови повинна бути зорієнтована на гармонізацію потреб людини і суспільства з урахуванням мотивації, індивідуальних характеристик і можливостей учнів. Центральне місце при викладанні

англійської мови в умовах мовленнєвої глобалізації XXI століття належить формуванню світогляду, що прагне активно осмислити буття у світі як цілісну єдність. Знання мов завжди вважалося ознакою освіченої людини, проте сучасний стан глобальної трансформації людства, розвиток інформаційного суспільства та євроінтеграційні процеси вимагають від особистості глибокого знання англійської мови, яка є рушієм у міжнаціональному спілкуванні. Головне завдання іноземних мов полягає у формуванні комунікативних компетентностей, що є важливою частиною самовизначення і самореалізації особистості у цьому розпорошеному світі, повному суперечностей, конфліктів і викликів сучасності.

Одним з культурних маркерів світоглядного потенціалу гуманітарної освіти в умовах мовленнєвої глобалізації XXI століття виступає культура Інтернету, яка також потребує поглибленого вивчення англійської мови, так як соціальне виробництво ґрунтується на культурній інформації, а Інтернет не є винятком. Інтернет є комунікаційним посередником, який дозволяє насамперед спілкування багатьох у визначений час на глобальному рівні. Як поширення друкованої продукції на Заході створило те, що МакЛюен назвав «Галактикою Гутенберга», так і ми зараз увійшли в новий світ комунікації, яка створила Галактику Інтернету. Тому сучасне інформаційне суспільство вимагало забезпечення адекватності освіти динамічним змінам, які відбуваються у природі і суспільстві, зростаючому об'єму інформації, стрімкому розвитку інформаційних технологій. Новий тип соціальних мережевих відносин змінює моделі поведінки людей, трансформує цінності, генерує нові культурні переваги і звички [10, С.2].

Висновки

1. Гуманітарна наука на сучасному етапі, активно розвиваючись під впливом глобалізаційних чинників, збагачується новими характеристиками. Епоха трансформації освіти під впливом чинників глобалізації та інформатизації спричиняє суттєві зміни у світоглядно-ціннісних системах сучасних спільнот. Світ стає плюралістичними щодо ціннісних орієнтацій і водночас більш тісним і взаємозумовленим для досягнення консенсусу у виборі світоглядних орієнтацій. Світ стає розмаїтим і зумовлює протиріччя таких суперечливих тенденцій, як глобалізація та регіоналізація, що впливає на філософію освіти взагалі та формування нового образу особистості [11; 12; 13].

2. Вивчення англійської мови як фактор професійного самовизначення і становлення особистості в умовах мовленнєвої глобалізації XXI століття виступає як продукт діяльності, виробничий (інтелектуальний) ресурс, засіб трансакцій, засіб тезаврації, а також засіб консолідації суспільства і відтворення суспільних інституцій. Знання англійської мови - це комбінації досвіду, цінностей, контекстної інформації, експертних оцінок, що задають межу для оцінки та інкорпорування нового досвіду та інформації. Управління знаннями з англійської мови в умовах мовленнєвої глобалізації – це систематичний процес ідентифікації, використання і передачі інформації, знань, які люди можуть створювати, удосконалювати і застосовувати. Це процес, в якому особистість самоудосконалюється і генерує нові знання, накопичує їх і використовує в

інтересах отримання конкурентних переваг як самої особистості, так організації, в якій вона працює. Управління знаннями з англійської мови в умовах мовленнєвої глобалізації включає наступні компоненти: 1) стимулювання приросту знань з англійської мови; 2) відбір і акумулювання значимих свідчень про країну, яка вивчається; 3) збереження, класифікація, трансформація, забезпечення доступності знань з англійської мови; 4) розповсюдження і обмін знаннями, у тому числі у рамках організації; 5) використання знань з англійської мови у ділових переговорах (процесах), у тому числі при прийнятті рішень; 6) втілення знань з англійської мови у продуктах, послугах, документах, базах даних і програмах забезпечення; 7) захист знань. Таким чином, гаслом при викладанні англійської мови є зміст, щоб жодна дитина не відставала в опануванні змісту шкільних предметів, насамперед з англійської мови і відбувалося наповнення її елементами міжкультурного виміру, щоб знання мови сприяло розвитку особистості та її міжкультурної свідомості, щоб знання мов сприяло виробленню комунікативних компетентностей прагматичного характеру, так як знання мови відображає іншомовний світ та культуру особистості, здатної жити в цивілізованому світі, в умовах громадянського суспільства у ноосферному вимірі [14; 15; 16; 17].

3. До ключових завдань підвищення якості освіти в країнах ЄС відноситься набуття молоддю якісного рівня оволодіння іноземними мовами, включаючи англійську, що передбачає підвищення рівня гуманітарної культури, розбудова власної соціальної та культурної ідентичності шляхом ознайомлення з іншою культурою. А діалог характеризується як взаємодія різних культур у ситуації плюралістичного культурного середовища, задачею якої є адаптація до нових культурних цінностей, толерантне співіснування країн Європейського континенту. Наступною сходинкою під час вивчення країни, мова якої вивчається, розглядається рефлексія, яка зводиться до того, що учні проєктують набуті культурологічні звання на власну культуру та культуру інших народів в умовах мовленнєвої глобалізації поліетнічної та багатоманітної Європи.

Список використаних джерел

1. Воронкова В.Г. Філософія глобалізації: соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри: [монографія] / В.Г. Воронкова. – Запоріжжя: Видавництво ЗДА, 2010. – 272 с.
2. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура / М.Кастельс. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 607 с.
3. Отрешко В.С. Гуманітарна стратегія інноваційного розвитку українського суспільства. Політологічний контекст: монографія / Володимир Отрешко; Нац.пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова.- Київ: Генеза, 2014.- 432 с.
4. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. – М.: ГУВШЭ, 1996. – 608 с.
5. Дубов Д.В. Широкосмуговий доступ до мережі Інтернет як важлива передумова інноваційного розвитку України: аналіт. доп. / Д.В.Дубов, М.А.Ожеван. - К.: НІСМД, 2013. – 108 с.
6. Воронкова В.Г. Формування інформаційної культури особистості як умова

успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві» / В.Г.Воронкова // Гілея: науковий вісник: зб. наук. праць. – К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2014. – Вип. № 86(7). – С.198-203.

7. Кастельс Мануэль. Становление общества сетевых структур / Мануэль Кастельс // Новая постиндустриальная волна на Западе: [Антология] / под ред. В.Л.Иноземцева. – М.:Academia, 1999. – 505 с.

8. Базалук О. Формування образу людини майбутнього як стратегічна мета філософії освіти / О. Базалук // Освіта і управління – 2010. - Т.13. № 2/3 - С.49-55.

9. Пунченко О.П. Інформатизація як засіб репрезентації інформаційних ресурсів суспільства / О.П.Пунченко, А.А.Лазаревич // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, – 2015. – Вип.63. – С.21-30.

10. Кастельс М. Інтернет і Галактика - Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Пер. з англ. / М.Кастельс.- К.: Видавництво «Ваклер» у формі ТОВ, 2007.- 304 с.

11. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально- економічні та соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол // Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.

12. Bazaluk O., Blazhevich T. Cosmic Education: Formation of a Planetary and Cosmic Personality. / "Philosophy and Cosmology", Vol. 12. – Kiev: ISPC, 2013. – P.147–160.

13. Bazaluk Oleg. The basic postulates of the universal evolution model «Evolving matter». / "Philosophy and Cosmology", Vol. 14. - Kyiv: ISPC, 2015. – P. 11-20.

14. Bazaluk Oleg. The Theory of Evolution / "Philosophy and Cosmology", Vol. 15. - Kyiv: ISPC, 2015. – P. 25-33.

15. Воронкова В.Г. Концепции взаимосвязи человека, сознания, разума в контексте виртуально-информационного пространства / В.Г.Воронкова // «Philosophy and cosmology». - Kyiv: ISPC, 2014 (vol. 14) – С.170-182.

16. Воронкова В.Г. Гражданское общество как парадигма, концепт и конструкт социально-философского дискурса / «Philosophy and cosmology».- Kyiv: ISPC, 2015 (vol.15). - С.198-215.

17. Voronkova Valentina. The Formation of the Concept of Noosphere Development of Modern Society in the Conditions of Information Society. / «Philosophy and Cosmology», Vol. 16.- Kyiv: ISPC, 2016. – P. 179-191.

REFERENCES

1. Voronkova V.G. Philosophy of globalization: socioantropologični, and socio-economic and socio-cultural dimensions: [monograph] / V.G., Voronkova. – Zaporizhzhya: ZDIA, 2010. – 272 p.

2. Kastel's M.. Informacionnaâ èpoha: President, obšestvo, culture / M. Kastel's. – M.: GU VŠĚ, 2000. – 607 s.

3. Otreško V.S. Humanitarian strategy of innovation development of Ukrainian society. Political context: monograph / Vladimir Otreško; National Pedagogic University Ave. M. P. Drahomanov.-Kyiv: Genesis, 2014.-432 с.

4. Kastel's M. Informacionnaâ èpoha: President, obšestvo and culture. – M.: GUVŠĚ, 1996. – 608 s.

5. Dubov D.V. Broadband access to the Internet as an important precondition for innovation development of Ukraine: analit. Ext. / D. Dubov, M. Oževan. -K.: NISMD, 2013. -108 s.

6. Voronkova V.G. Formation of informational culture of personality as a condition of successful human adaptation to living in the information society "/V.G.Voronkova // Gileâ: scientific Bulletin: GB. Sciences. works. – K.: Publishing House of SCIENCE LLC NVP ", " BELIEVE ", 2014. Is the Issue. No. 86 (7). P. 198-203.

7. Kastel's Manuèl'. Stanovlenie setevyh society structures / Manuèl' Kastel's / /Novaya volna postindustrial'naâ on Zapade: [bots are]/edited. V.l. Inozemceva.-m.: Academia, 1999. –

505 s.

8. Bazaluk O. *Formation of the image of the man of the future as a strategic goal of the philosophy of education* / O. Bazaluk // *Education and management* – 2010. -TK 13. No. 2/3- p. 49-55.

9. Punčenko O.P. *Informatization as a means of disseminating the information resources of the society*/O.P.Punčenko, A. Lazarevič // *Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy: [GS Sciences etc.]*. – Zaporizhzhya: publishing of ZDIA is 2015. -Issue 63. P. 21-30.7.

10. Kastel's M. *Internet and Galaxy - Considerations for Internet, business and society. Lane. With the English.* / M. Kastel's.- K.: Publishing House "Vakler" in the form of the LLC, 2007. - 304 c.

11. Sosnin A.V., Voronkova V.G., Postol O.E. *Modern international systems and global development (socio-political, socio-economic and socio-anthropological dimensions): textbook* / A.V. Sosnin, V.G. Voronkova, O.E. Postol // Kyiv: Center for educational literature, 2015. – 556 p.

12. Bazaluk O., Blazhevich T. *Cosmic Education: Formation of a Planetary and Cosmic Personality.* / "Philosophy and Cosmology", Vol. 12. – Kiev: ISPC, 2013. – P.147–160.

13. Bazaluk Oleg. *The basic postulates of the universal evolution model «Evolving matter».* / "Philosophy and Cosmology", Vol. 14. - Kyiv: ISPC, 2015. – P. 11-20.

14. Bazaluk Oleg. *The Theory of Evolution* / "Philosophy and Cosmology", Vol. 15. - Kyiv: ISPC, 2015. – P. 25-33.

15. Voronkova V.G. *Koncepcii vzaimosvâzi razuma, soznaniâ, rights in context virtual'no-informacionnogo space* / V.G. Voronkova // «Philosophy and cosmology».- Kyiv: ISPC, 2014 (vol. 14) – C.170-182.

16. Voronkova V.G. *Graždanskoe obšestvo as a paradigm concept and construct social'no-filosofskogo discourse* / «Philosophy and cosmology».- Kyiv: ISPC, 2015 (vol.15). - C.198-215.

17. Voronkova Valentina. *The Formation of the Concept of Noosphere Development of Modern Society in the Conditions of Information Society.* / «Philosophy and Cosmology», Vol. 16.- Kyiv: ISPC, 2016. – P. 179-191.

ЧЕРНЫШ Т.Н., учитель начальных классов специализированной школы №155 с углубленным изучением английского языка (Киев, Украина)

КУЛЬТУРНЫЕ МАРКЕРЫ МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ГУМАНИТАРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ЯЗЫКОВОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ XXI ВЕКА

В статье дается анализ культурных маркеров мировоззренческого потенциала гуманитарного образования, которые предвидят обращение к выявлению «кода» культурного развития. Исследовано гуманитарное образование, которое призвано сформировать целостное мировоззрение, детерминированное культурными маркерами информационного общества, глобализацией. Гуманитарное образование призвано обосновать новый диалог человека с природой как ноосферой. Обосновано место и роль языковой глобализации как процесс активного взаимопроникновения языков в условиях глобализации, которая характеризуется доминированием английского языка. Благодаря использованию системного и синергетического методов исследованы культурные маркеры мировоззренческого потенциала гуманитарного образования в условиях нелинейного пространства. Сделан вывод, что эпоха трансформации образования под влиянием факторов глобализации и информатизации вносит существенные изменения в мировоззренческо-ценностных системах современных общностей.

Ключевые слова: культурные маркеры, мировоззренческий потенциал, гуманитарное образование, языковая глобализация, информационное общество, английский язык, трансформация образования

Chernykh, Tatyana, primary school teacher specialized school with №155 Intensive English Language (Kyiv, Ukraine)

CULTURAL POTENTIAL MARKERS OF HUMANITARIAN IDEOLOGICAL EDUCATION IN SPEECH XXI CENTURY OF GLOBALIZATION

The article analyzes the cultural markers of potential ideological liberal education, providing treatment to identify the "code" of cultural development. Studied liberal arts education, which aims to give a holistic worldview determined cultural markers of the information society, globalization. Humanitarian education designed to justify a new dialogue with nature as the noosphere. The place and role of speech globalization as a process of active interpenetration of languages in the context of globalization, characterized by the dominance of the English language. Thanks to systematic and synergetic methods studied cultural markers ideological potential humanitarian education in the nonlinear space. It is concluded that the era of transformation of education under the influence of globalization and informatization factors causing significant changes in the ideological and value systems of modern societies. Proficiency in English - a combination of experience, values, information, expert assessments, defining a new experience and culture. Knowledge Management English speech in the conditions of globalization - a systematic process of identification, use and transfer of information, knowledge, people can create, refine and apply. Acquiring knowledge of English extends humanitarian culture in which a person samoudoskonalyuyetsya and generates new knowledge accumulates and uses them in the interest of obtaining competitive advantages of both the individual, so organizations. Knowledge Management English speech in the conditions of globalization includes the following components: 1) stimulate growth of knowledge of the English language; 2) selection and accumulation of significant evidence of a country that is studied; 3) preservation, classification, transformation, ensuring availability of knowledge of the English language; 4) the dissemination and sharing of knowledge, including in the framework of the organization; 5) Use knowledge of English in business negotiations (processes), including in decision-making; 6) implementation of knowledge of English in products, services, documents, databases and software applications; 7) protection of knowledge aimed at samoudoskonallyat personality. The key objectives of improving the quality of humanitarian education in the EU related quality of youth acquiring mastery of foreign languages, including English, which involves raising the level of humanitarian culture, building their own social and cultural identity by exploring another culture. The dialogue of cultures and civilizations described as the interaction of different cultures in a situation pluralistic cultural environment, the task of which is adaptation to new cultural values in the information society.

Keywords: cultural markers ideological potential, humanities, language, globalization, information society, English, transformation of education.

*Стаття надійшла до редколегії 19.03.16 р.
Рекомендовано до друку 24.03.16 р.*